

Anti-pestprotocol

Kardinaal De Jonghschool

Voorwoord

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid met veel plezier naar school te gaan.

Pesten op school

Pesten komt op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Dat betekent dat we als school stelling nemen tegen pesten.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school wil pestproblemen voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, kunnen leerkrachten, in samenwerking met de ouders, dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de interne contactpersoon nodig. De interne contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op onze school is een interne contactpersonen aangesteld: Judith Boelens

Hoe willen wij op de Kardinaal De Jonghschool met pesten omgaan?

We willen kinderen weerbaar maken. Als een kind weerbaar is, weet het ook het onderscheid te maken tussen plagen en pesten. We leren kinderen aan dat ze mogen zeggen wat ze voelen. Een kind moet kunnen aangeven wanneer plagen niet meer leuk is.

Op onze school gebruiken we de methode Kwink voor sociaal-emotionele ontwikkeling.

Een van de doelstellingen van de methode is het voorkomen en tegengaan van pestgedrag.

De kinderen oefenen een aantal basisvaardigheden die daarbij van pas komen, zoals luisteren, met gevoelens omgaan, nee zeggen, assertief zijn en conflicten hanteren.

De nadruk wordt niet gelegd op hoe het hoort, maar op het laten zien dat alles prettiger verloopt door rekening met elkaar te houden en goed om te gaan met gevoelens van een ander.

Met behulp van de methode Kwink willen we op onze school een manier van omgaan bewerkstelligen die kenmerkend is voor onze school.

De leerkracht richt zich op de bevordering van positieve groepsnormen in de klas. Bij het bevorderen van een positieve groepssfeer heeft de leerkracht een voorbeeldfunctie. Hij

vertoont geloofwaardig en consequent voorbeeldgedrag in de omgang met leerlingen, ouders en collega's.

Aan het begin van het schooljaar, bij thema 1 van de methode Kwink worden in de groep kennismakingsactiviteiten gedaan ter bevordering van de groeps sfeer. In deze eerste weken stellen de kinderen gezamenlijk en in overleg de groepsafspraken vast. Deze omgangsafspraken worden positief geformuleerden in elke klas zichtbaar opgehangen. We werken hierbij volgens "De Gouden Weken".

Het voorbeeld van de leerkracht (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijk gedrag.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met ouders. De inbreng van ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van school.

Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol.

Regels die gelden in alle groepen en daarbuiten:

De "HOU-OP-regel"

Op school hanteren wij de "HOU-OP-regel". Simpelweg betekent dit dat elk kind "HOU-OP" zegt als hij vindt dat een ander kind vervelend tegen hem doet. Iedereen moet die "HOU-OP-regel" respecteren. Het nadrukkelijk uitspreken van "HOU-OP" is voor iedereen een teken dat er gestopt moet worden.

De "No blame-aanpak"

In de bovenbouw van onze school proberen we pestgedrag aan te pakken met de "No blame-aanpak". Kenmerk van deze aanpak is dat getracht wordt de positieve kracht van de groep aan te spreken. Niet de pester(s) aanpakken, maar door mobilisatie van de groep het pesten doen stoppen. In die zin is het geen bestraffende maar een probleemoplossende methode om met pestproblemen om te gaan. Uitgangspunt is dat het belangrijker is het probleem op te lossen dan de pester te bestraffen.

Pesters hebben vaak moeite zich in te leven in de gevoelens van anderen. Zij beseffen niet wat de gevolgen zijn voor de gepeste leerling. De "No blame-aanpak" biedt het voordeel dat empathisch vermogen van de pester en omstanders wordt vergroot.

De aanpak sluit aan bij de manier waarop wij de kinderen van onze school via de methode "Leefstijl" willen laten omgaan met gevoelens van henzelf en die van de ander.

De “No blame-aanpak” in zeven stappen.

1 Gesprek met de gepeste leerling.

De leerkracht gaat in gesprek met de gepeste leerling. Het gaat in dit gesprek om het effect van het pesten op deze leerling. Wat zijn z'n gevoelens. De leerling kan dit eventueel in een tekening of brief weergeven. Verder wordt de procedure van de aanpak besproken. De leerkracht vraagt toestemming aan het kind om de tekening of brief te gebruiken. De leerling geeft aan welke kinderen hij graag in de supportgroep (of hulpgroep) wil hebben.

2 Bijeenkomst van de betrokkenen (hulpgroep).

Uitgenodigd worden de pester(s), meelopers en ook leerlingen waarvan een positieve groepsinvloed verwacht wordt. Totaal 5 tot 8 kinderen. De gepeste leerling is niet bij dit gesprek aanwezig.

3 Het probleem uitleggen en empathie kweken.

De leerkracht legt in een (kring-)gesprek het probleem uit. Hij maakt duidelijk dat er een leerling is die zich erg ongelukkig voelt en dat de aanwezige kinderen een bijdrage kunnen leveren om de leerling in kwestie te helpen. De leerling vermijdt elke vorm van beschuldiging en geeft duidelijk aan dat niemand straf krijgt. Op geen enkel moment bespreekt hij details van de voorvallen.

4 De verantwoordelijkheid delen.

De leerkracht vertelt dat iedereen in de klas er mede verantwoordelijk voor is dat anderen zich prettig en veilig voelen. De hulpgroep is bij elkaar geroepen om te helpen het probleem op te lossen: Niemand heeft de schuld maar iedereen is verantwoordelijk!

5 De groepsleden naar ideeën vragen.

De leerkracht vraagt aan iedere deelnemer om na te denken over manieren om het pesten te stoppen en het voor de gepeste leerling weer aangenaam te maken. Hij vraagt aan de leerlingen om hun ideeën zo concreet mogelijk te maken door hun zinnen te beginnen met “ik”. De suggesties kunnen zowel gericht zijn op het eigen gedrag als ook op tips om de gepeste leerling weer makkelijker contact met de groep te laten maken.

(Aanvulling: de suggesties worden besproken met de gepeste leerling er bij, ze komen op papier waarbij ook het doel van de hulpgroep geformuleerd wordt.)

6 De verantwoordelijkheid wordt overgedragen.

De leerlingen gaan nu aan het werk. Ze moeten de gelegenheid en de tijd krijgen hun goede voornemens uit te voeren. De leerkracht spreekt wel af dat hij hen na een of twee weken weer zal spreken.

In die tijd observeert of en hoe de hulpgroep te werk gaat. Ook polst hij de gepeste leerling geregeld.

7 Nabespreking.

De leerkracht vraagt alle leden eerst afzonderlijk of de situatie veranderd is.

Hij vraagt wat goed ging, wat beter kan, wat de persoonlijke bijdrage was en hoe iedereen denkt nu verder te gaan.

Misschien zijn niet alle voornemens geslaagd, maar het belangrijkste is dat het pesten is gestopt.

De hulproep komt tenslotte samen bijeen om af te sluiten, zo mogelijk samen met de gepeste leerling.

Aanpak van pestgedrag.

Stappenplan voor de leerkracht.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren / negeren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar school achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken of kapot maken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Het slachtoffer met lichamelijk geweld benaderen

1. Neem het probleem serieus.

Niets is zo erg voor het kind dat gepest wordt en voor de ouders als het probleem niet als een probleem gezien wordt. Vooral voor het kind is het niet gemakkelijk als bekend is dat hij gepest wordt

2. Voer een gesprek met het slachtoffer.

Het slachtoffer moet het gevoel hebben dat er echt naar hem geluisterd wordt. Daarna proberen we samen met de leerling oplossingen te bedenken. Er worden manieren besproken waarmee het kind zich kan beschermen tegen de pestkop.

3. Voer een gesprek met de pester.

We maken duidelijk dat pesten niet geaccepteerd wordt. We vragen naar redenen en motieven van de pester. We accepteren geen uitdrukkingen als "ik maakte een grapje". De pester wordt gedwongen tot korte antwoorden. Dit om een lange discussie met argumenten die er eigenlijk niet toe doen te voorkomen. Aan het pesten kunnen verschillende oorzaken ten grondslag liggen, het is belangrijk deze boven tafel te krijgen. De pester heeft dus ook steun nodig om te stoppen met pesten.

4. Verantwoordelijkheid.

De rest van de groep kan bestaan uit een groepje Meelopers en uit een groepje dat het stilzwijgend aanziet. En een groepje dat wel eens voor de slachtoffers opkomt.

Belangrijk is om iedereen verantwoordelijk te maken voor het voorkomen van pesten. (niemand schuld, iedereen verantwoordelijk). De meeloper zien wij als een passieve pester. Hij is medeplichtig. Blijft op afstand, doet niets om het pesten te stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij lacht mee met de pester omdat hij soms bang is om zelf gepest te worden. Deze dingen worden bespreekbaar gemaakt in de groep. Informatie over pestgedrag valt niet onder "klikken". De groep moet dit duidelijk ervaren. Wijs de groep nog eens op de omgangs- en gedragsregels.

5. Dossier aanleggen.

De leerkracht maakt een verslag in zijn groepsmap over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak en de genomen maatregelen. Deze verslagen geven ons houvast bij gesprekken en ze kunnen ons helpen patronen te ontdekken, daarom moeten ze opgeslagen worden in de groepsmap en het leerling-dossier.

6. Voer een gesprek met de ouders over de voortgang.

We nemen meteen contact op met de ouders van zowel het gepeste kind als de pester. Ouders spelen een belangrijke rol bij het tegengaan van pesten. We maken een afspraak met de ouders en bespreken de kwestie. Daarbij is het belangrijk om contact met de ouders te houden om vordering uit te wisselen.

7. Bespreek de kwestie in het team.

Het is belangrijk om het team op de hoogte te stellen van het incident en de genomen maatregelen. Pesten is een zaak van de hele school

Sanctiebeleid.

Bij pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn bij welke maatregel wij welk gedrag nemen. Het moet ook duidelijk zijn wie in welke situatie een sanctie oplegt.

Gedrag	Sanctie	Door wie
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	Gesprek over omgangsregels. Ingaan op sancties - één of meerdere pauzes binnen blijven. - nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.	Leerkracht
Pesten blijft doorgaan	Straffend gesprek - opstel schrijven over pesten over de toedracht en zijn / haar rol in het pestprobleem - gesprek met ouders over pesten. Stellingname van groot belang. Wij accepteren dit gedrag niet! - We starten de 5 sporen-Aanpak.	Leerkracht
Pesten blijft toch doorgaan	Gesprek met ouders / verzorgers. Afspraken over te verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en getekend. Straf gaat door.	Leerkracht in overleg met intern begeleider en/of directie
Negatief gedrag blijft gehandhaafd. Geen verbetering merkbaar.	Schorsing / Verwijdering.	Directeur in overleg met het schoolbestuur Katholiek primair onderwijs Bisschop Möller Stichting

Begeleiding van de gepeste leerling.

- Erkenning geven, luisteren en vragen: hoe en door wie er wordt gepest.
- Vragen naar eigen rol van de leerling, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling uitleggen dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Nagaan welke oplossingen een kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen van weerbaar gedrag van het kind
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het kind in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

Kenmerken van slachtoffers

- Heeft weinig vrienden op school, voelt zich eenzaam
- Is verlegen
- Is minder groot en sterk dan de pester
- Mist een aantal sociale vaardigheden, heeft moeite om de regels en normen te ontdekken in een groep.
- Is onzeker
- Weet niet hoe hij met agressie om moet gaan.
- Is niet weerbaar
- Huilt snel

Begeleiden van de pester.

- Praten en zoeken naar de reden van het pesten(noem het ook zo: ruzie is iets anders.
- Duidelijk zeggen dat dit pestgedrag onacceptabel is. Er is geen excuus voor te bedenken.
- Laten inzien wat het effect kan zijn van zijn/haar gedrag voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- Straffen als het kind wel pest, belonen als het zich aan de regels houdt.
- Kinderen leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop – eerst nadenken houding.
- Evt. inschakelen van hulp.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend buitengesloten voelen
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Adviezen aan de ouders.

Ouders van gepeste kinderen:

- Neem uw kind serieus. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten buiten school gebeurt, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pesters om het probleem bespreekbaar te maken. als u inschat dat dat niet goed zal gaan bespreek het dan met de leerkracht.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve waardering van positief gedrag kan het zelfvertrouwen vergroot worden of weer terug komen
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters.

- Neem het probleem van uw kind serieus Neem stelling: U accepteert dit gedrag niet. .
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen. Dat betekent niet dat u het goedkeurt.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Toezicht.

Tijdens de pauze is er op onze school voldoende toezicht. Door de aanwezigheid van leraren op het schoolplein voelen de kinderen zich veilig. Pesten zal niet snel onder toezicht van een volwassenen plaats vinden. Het is hierbij wel belangrijk dat degene die pleinwacht heeft goed oplet en alert is op signalen. Goed onderscheid kunnen maken tussen pesten en ruw spel is niet altijd gemakkelijk. Te vroeg ingrijpen heeft nadelige gevolgen voor het leerproces van de leerlingen, bijvoorbeeld zelf conflicten kunnen oplossen of compromissen sluiten.

Wanneer wij op school duidelijk stelling nemen tegen pesten, het bespreekbaar maken en hier regelmatig bij stil staan heeft dit zeker positieve gevolgen voor de school. Natuurlijk profiteren de leerlingen hier het meest van, zij voelen zich veilig en kunnen optimaal ontwikkelen.

Digitaal pesten.

Het internet biedt veel mogelijkheden om te pesten. Dit gebeurt met name via sociale media. Digitaal pesten is vaak harder en gemener dan op bijvoorbeeld het schoolplein of in de gangen. De pester kan anoniem blijven.

En het kind voelt zich zelfs thuis niet meer veilig. Digitaal pesten vindt plaats buiten schooltijden, maar beïnvloedt wel het pedagogische klimaat in de klas en dus ook de lessen.

1. Signalen dat een kind gepest wordt.

Dezelfde signalen als genoemd in het pestprotocol zijn hier van toepassing.

2. Activiteiten in het kader van preventie.

Met interactie, instructie en klassenmanagement scheppen we de voorwaarden voor een pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt. Als we daar stap voor stap verbeteringen in aanbrengen, werken we ook aan veiligheid.

Hoe werken we daar in de klas aan?

- We werken met voorlichtingsprogramma's van de GGD
- Werken met het pestprotocol
- De manier waarop we kinderen begeleiden op het internet en social media.
- Leerkrachten tonen interesse in wat kinderen op het internet doen.
- Klassengesprekken over het onderwerp "veilig internet".
- Leerlingen moeten horen dat een online geintje niet als geintje hoeft over te komen;
- Leerlingen moeten zich bewust worden van het oude adagium 'Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'
- Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden.
- Leerlingen moeten zich leren beheersen, simpelweg tot 10 tellen als iets of iemand op internet hen irriteert.

In elke bovenbouwgroep worden de afspraken en regels aan het begin van het schooljaar besproken en op papier gezet. Daarnaast willen we de leerlingen wel leren veilig met het internet om te gaan. We hebben daarvoor de volgende regels en afspraken:

Surfen en gamen:

- Ik weet dat niet alles waar is wat ik op leuke websites zie.
- Ik download niets, geen games, geen software, geen muziek.
- Ik mag mezelf niet registreren op websites.
- Als ik iets tegenkom wat ik niet wil zien, klik ik het weg (als het niet lukt, vraag ik hulp).
- Als ik me vervelend voel door iets wat ik heb gezien, dan vertel ik dat aan iemand die ik vertrouw.

Chatten

- Ik mag alleen chatten op sites die door de leerkracht zijn goedgekeurd.
- Ik geef geen mail-adressen, gewone adressen, namen (ook niet van school) telefoonnummers, foto's, wachtwoorden en andere persoonlijke informatie aan mensen die ik alleen van het chatten ken.
- Ik reageer niet op pesterijen, dreigementen of scheldpartijen en haal zelf ook niet van dit soort 'geintjes' uit via internet.
- Ik blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).
- Als er iets vervelends gebeurt, ga ik weg uit de chat.
- Ik mail niet zomaar met kinderen die ik van internet ken, en spreek niet met ze af zonder dat mijn ouders dat weten.

Mailen:

- Ik open nooit mailtjes van onbekenden.
- Ik open geen attachments, ook niet van bekenden.
- Ik verstuur geen viruswaarschuwingen en geen kettingbrieven.
- Spam en junkmail gooi ik meteen weg en ik reageer er nooit op.
- Ik verstuur geen foto's.
- Ik verstuur geen anonieme mail.
- Ik verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of hatemail.

Web-winkelen:

- Ik koop niets in een webwinkel.

Huiswerk doen met internet:

- Ik weet dat niet alles waar is wat ik op internet tegenkom.
- Als ik niet weet of ik een website kan gebruiken, vraag ik raad aan de leerkracht.
- Ik neem niet zomaar teksten over van websites voor schoolopdrachten.
- Voor het kopiëren van plaatjes en foto's vraag ik eerst toestemming aan de makers.

3. Als er dan toch gepest wordt.

Het kan natuurlijk voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer nog gepest wordt. Als gezien wordt, of door onderzoek bij vermoeden of horen bevestigd wordt dat er gepest wordt, dan gaan we over tot de volgende aanpak:

Spoor de dader op.

Soms is de identiteit van de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Roep daarbij de hulp in van de ICT-coach. Deze moet kunnen nagaan wanneer het bericht verstuurd is en welke klas op dat moment gebruik maakte van de computers. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten kunnen de dader verraden.

De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Zie aanpak pestgedrag van het pest-protocol

4. Als het pesten door blijft gaan.

Zie aanpak pestgedrag van het pest-protocol

5. Sanctiebeleid

Zie sanctiebeleid van het pest-protocol